

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

JAKO KAŽDÝ DRUHÝ DEN
Kulturní symbióza

BcA. Eliška Theissigová

Plzeň 2023

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Specializace Nová média

Diplomová práce

JAKO KAŽDÝ DRUHÝ DEN

Kulturní symbióza

BcA. Eliška Theissigová

Vedoucí práce: doc. akad. mal. Vladimír Merta
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeská univerzita v Plzni

Plzeň 2023

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **BcA. Eliška THEISSIGOVÁ**
Osobní číslo: **D21N0102P**
Studijní program: **N0213A310011 Výtvarná umění**
Specializace: **VU – specializace Nová média / MgA.**
Téma práce: **JAKO KAŽDÝ DRUHÝ DEN**
Zadávající katedra: **Katedra výtvarného umění**

Zásady pro vypracování

Projekt se zabývá sociální tematikou s využitím libovolného média. Je určen do veřejného prostoru.

Tvůrčí záměr: Navázání na předešlé autorčiny práce ilustrativního charakteru s tématem lidských vlastností, tváří a komunikace.

Způsob realizace: Vytvoření skic, malba obrazů a jejich propojení s dalším médiem.

Cíl: Obraz jako hlavní médium s propojením do intermediální sféry. Rozvinutí dosavadní tvorby.

Předpokládaný charakter výstupu: Obrazy s ilustrativními malbami propojené s dalším médiem.

Rozsah průvodní zprávy: Minimálně osm normostran.

Rozsah teoretické části: **min. 8 normostran**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování DP**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

WIGAN, Mark. *Umění ilustrace: vizuální myšlení*. Brno: Computer Press, 2010.
Základy designu. ISBN 9788025129708.
ALISTAIR, Hicks. *Průvodce světem současného umění*. Kniha Zlín, 2017. ISBN 9788074735585.

Vedoucí diplomové práce: **Doc. akademický malíř Vladimír Merta**
Katedra výtvarného umění

Datum zadání diplomové práce: **31. května 2022**
Termín odevzdání diplomové práce: **28. dubna 2023**

MgA. Vojtěch Aubrecht v.r.
děkan

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D. v.r.
vedoucí katedry

V Plzni dne 13. září 2022

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně a nejedná se o plagiát.

Praha, duben 2023

.....
podpis autora

OBSAH

1	Mé dosavadní dílo v kontextu specializace	6
1.1	Můj „průvodce“ studiem.....	7
2	Téma a důvod jeho volby	8
2.1	Rešerše zvoleného tématu.....	9
2.2	Totem a umění	12
3	Cíl práce	13
4	Reflexe a dokumentace procesu tvorby	13
4.1	Vývoj díla.....	14
4.2	Popis výsledného díla a jeho využití.....	16
5	Seznam použitých zdrojů.....	18
5.1	Knižní a periodická literatura	18
5.2	Internetové zdroje	18
6	Resumé.....	19
7	Seznam příloh	20

1 Mé dosavadní dílo v kontextu specializace

Za celých pět let studia v ateliéru Nových médií jsem měla možnost si vyzkoušet fotografii, různé techniky malby, nebo i tvorbu objektů a instalací. Přesto mi ale k srdci nejvíce přirostla malba a především styl, který jsem si zvolila jako úplně první, a to v zimním semestru prvního ročníku bakalářského studia. Sama ho nazývám spíše ilustrací než malbou, která má úzkou spojitost se street artem.

Objevení nového výrazového prvku pro mne bylo příjemnou změnou, jelikož grafický design mě po střední škole už úplně nenaplňoval. Stále vzpomínám na ten okamžik, kdy jsem v prvním ročníku měla strach z figurální kresby, která nebyla mou silnou stránkou a upřímně ani dnes není, a jako jedno z prvních zadání jsem dostala namalovat vlastní autoportrét. V tu chvíli mi to připadalo jako nepřekonatelný problém. Viděla jsem, jak spolužáci tento úkol zvládají vcelku s lehkostí, a já ani nevěděla, jak začít, aby se mi výsledné dílo alespoň z dálky podobalo. Navíc tento autoportrét měl být jakousi vizitkou nebo jmenovkou u díla vystaveného na expozici *Země ve mně* na zámku Valeč. Po několika skicách jsem věděla, že to musím vzít z jiného konce, ale přitom se snažit splnit zadání. Forma a styl však zadány nebyly, zvolila jsem proto trochu trnitou cestu, která ale měla šťastný konec. Náhodným skicováním a obkreslováním vznikl můj autoportrét složený jen z několika tvarů a linií, postavený především na své barevnosti. V tom okamžiku bylo na světě mé první abstraktnější dílo¹, díky němuž jsem objevila styl, který mne baví, opravdu předčil má očekávání a zahnal mé obavy. Díky konzultaci tohoto díla s doc. ak. malířem Vladimírem Mertou jsem si uvědomila i svou schopnost vidět a kombinovat barvy, kterou jsem do té doby brala jako samozřejmost. Nakonec jsem s tímto doplňkem objektu *Symmetric baroque land* (2018)² byla více spokojená než s hlavním dílem výstavy.

¹ viz obrazová příloha č. 1

² viz obrazová příloha č. 2

1.1 Můj „průvodce“ studiem

Během celé mé pětileté cesty na Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara mě s menšími pauzami doprovázel projekt *Characters*, který obsahuje již několik děl zaměřených na stylizované portréty³. Po pilotním autoportrétu následovala právě série obrazů *Characters*. Prvním oficiálním dílem projektu byl obraz⁴ zaplněný portréty náhodných, ale také mně blízkých lidí a zaměřoval se na problematiku nahlížení na lidskou rasu, barvu pleti a jiné odlišnosti. Další díla vycházela právě z těchto tváří a dovedla mě i na slovenský umělecký festival *Tehláreň (2019)*⁵. Tato má tvorba byla prezentována i v rámci akce *Sutnarka day* na festivalu *Náplavka k světu v Plzni (2019)*⁶ a můj portrét *Jaroslava Vrchlického (2019)*⁷ také nějaký čas zdobil kontejner s kavárnou Wander bar ve Vrchlického sadech v Praze.

V této své tvorbě jsem však brzy dospěla do momentu, kdy jsem opakovala stejné výjevy a tváře v různých formátech a technikách, ale žádný posun se nekonal. V tu chvíli jsem začala zkoušet jiné styly, odkláněla jsem se od svých zažitých technik, ale výsledky nikdy nepřinesly takové nadšení a pocit, že je to to pravé. Následovalo ještě dílo *Cocoon space (2020)*⁸, které mě sice naplnilo po stránce vizuální, hýřilo barvami a dokázalo mne vtáhnout, ale s celkovým výsledkem jsem stále spokojená nebyla. Tento stav lze nejlépe popsat slovy Clauda Moneta: „*Nevytvářím zázraky, jen používám a plýtvám spoustou barvy...*“⁹ Stejně tak já jsem nevytvářela nic, co by pro mě bylo „zázrakem“ jako ten první autoportrét, ale jen jsem plýtvala spoustou barev na různá díla. Samozřejmě, že i tato část

³ viz obrazová příloha č. 3

⁴ viz obrazová příloha č. 4

⁵ viz obrazová příloha č. 5

⁶ viz obrazová příloha č. 6

⁷ viz obrazová příloha č. 7

⁸ viz obrazová příloha č. 8

⁹ MONET, Claude. Převzato z webu: <https://citaty.net/citaty/1959029-claude-monet-nevytvarim-zazraky-jen-pouzivam-a-plytvam-spousto/>

mého studia a vývoje byla velice důležitá, osahala jsem si jiné techniky a ujistila jsem se v tom, jakými směry se vydávat nechci a naopak.

Neschopnost posunu toho, v čem opravdu pokračovat chci, mě ale ničila, a tak nastalo nové hledání a zkoušení. Stejně tak jako vlastně náhodou vznikl můj první autoportrét vzniklo i pokračování projektu *Characters*, a sice při skicování na iPadu za dob lockdownu a poslechu on-line konzultací spolužáků. Tím jsem dospěla k úspěšnému posunu a nové fázi svého projektu, který jsem poté prezentovala v následující klauzurní práci sérií obrazů *Creatures*¹⁰.

Characters jsou obecně tedy něčím, u čeho jsem našla styl tvorby, který mi vyhovuje a zároveň mi dovoluje prezentaci různými médii. Od digitální ilustrace přes malbu na plátno, muraly a animaci¹¹ až po diplomovou práci, ve které jsem se rozhodla tento projekt spojit s novou formou – sochou nebo objektem.

Díky skvělému vedení doc. ak. malíře Vladimíra Mertý jsem již od začátku studia cítila na této cestě velkou podporu a motivaci. Tímto bych ráda poděkovala za cenné rady a zkušenosti.

2 Téma a důvod jeho volby

Téma *Jako každý druhý den* mě zaujalo z důvodu, že je hodně tvárné a lze ho uchopit mnoha způsoby. Domnívám se, že stejně jako u výběru tématu své bakalářské práce jsem i tentokrát zvolila takové, které není studenty úplně často vybíráno. Paralelu vidím i ve své tvorbě v ateliéru Nových médií. Díla, která vznikají na našem ateliéru jsou sice velice pestrá jak formou, tak vzhledem, ale i přesto si myslím, že styl, který jsem si zvolila, je trochu jiný, než je na tomto ateliéru zvykem. Ač je to ateliér katedry výtvarného umění, moje dílo má blízko i ke grafickému designu a ilustraci, stejně jako já při své mimoškolní tvorbě. Kromě volné tvorby se věnuji grafice a od samého počátku studia o tomto

¹⁰ viz obrazová příloha č. 9

¹¹ viz obrazová příloha č. 10

přesahu či ovlivnění diskutujeme s doc. ak. malířem Vladimírem Mertou, kdy mi cennými konzultacemi ukazuje cesty a směry, kterými bych se mohla posunout a svá díla dostat do volnější tvorby. V průběhu studia jsem se několikrát snažila odklonit od svého stylu a vyzkoušet i jiné techniky a styly, ale byly mi natolik cizí, že jsem se vždy vrátila k tomu, co mi sedělo nejvíce. Samozřejmě, že i na cestě v rozvoji *Characters* a další tvorby tohoto stylu byla úskalí, kdy jsem nevěděla, jak pokračovat dále a jak se posunout, ale vždy jsem se dokázala odrazit. Nakonec jsem se od realistických portrétů, kterými jsem začala, posunula přes rozbití ucelené formy až k velice abstraktnímu vyjádření pomocí znaků a tahů, které mají blízko ke stylu art brut. Dosud ale pouze buď v digitální kresbě, malbě na plátno, nebo animaci. Zatím posledním impulzem pro posun je má závěrečná práce, kdy jsem byla ještě před výběrem tématu rozhodnutá, že se nebudu vydávat novou cestou, ale že budu pokračovat v dosavadním stylu. Přece jen si tato práce zasloužila něco nového, a tím byl právě posun z 2D obrazu do 3D objektu – sochy.

Jak jednou řekl český spisovatel Jiří Mucha: „*Umění vyvolává přání uskutečnit sen. Dává důvěru, že ten sen uskutečnitelný je.*“¹² Stejně tak mým snem se stalo vytvořit sochy nebo objekty, které ponesou mou výraznou barevnost, tahy a tvary a jako celek se propojí s projektem *Characters*.

2.1 Rešerše zvoleného tématu

Po výběru tématu *Jako každý druhý den* jsem přemýšlela, jak ho pojmout a co jím obsáhnout. První myšlenka, která mě napadla, byla spojená s rutinou a opakováním. Na co nahlížíme jako na samozřejmost, čím se zabýváme nebo koho potkáváme dnes a denně. Zároveň mě mé uvažování dovedlo až k tradicím, rituálům i různým přístupům k životu a spirituálnějším sférám bytí.

¹² MUCHA, Jiří. Převzato z webu: <https://citaty.net/citaty/21017-jiri-mucha-umeni-vyvolava-prani-uskutecnit-sen-dava-duveru/>

Spojení výrazů, linií a tvarů, které využívám, mi připomíná také odvěké tradice domorodců, kteří tyto části spojovali do jednoho celku. Výsledkem byly totemové sloupy, kůly nebo sochy a mé dílo je právě na těchto starodávných objektech postaveno. Hlavní podoba, kterou mé sochy mají, vychází z rysů základních, nejznámějších totemů a podobných soch. Moderní společnost se svými povinnostmi, návyky a rituály tvoří jeden celek stejně jako kdysi nějaký kmen. Máme svou historii a věřím, že v určitém okamžiku jsme si všichni blíže a rovnější, než si myslíme. A to i ve spojitosti s přírodou, zvířící nebo jinými civilizacemi, pokud existují. Termíny, které jsem proto spojila se svou prací a dílem, jsou *totem* a *totemismus*. „*Totemy pomáhají nejenom vytvářet síť vztahů, ale také morální kulturní hranice, které by nikdy neměly být překročeny, pokud mají komunity žít v harmonii a míru. Je to samotný kmen, který zná svoji historii a identitu, a totemy tvoří podstatnou součást této dvousečné přítomnosti.*“¹³

Když jsem zpětně přemýšlela nad svou tvorbou, tak jsem si uvědomila, že podobná témata jsem využila již na střední škole, ale také v prvních letech studia na Sutnarce. Poprvé to byl vyřezávaný totem, tehdy za účelem stojanu na oblečení¹⁴, podruhé již tři asambláže¹⁵ na téma *rituál*. K reflexi těchto děl jsem se dostala až později a samotnou mě zaujalo, jak se po několika letech nevědomě vracím ke stejným nebo podobným tématům a otázkám. Pravdou je, že témata spojená s magií, rituálem i samotný objekt totemu mě zajímají a fascinují již poměrně dlouho. Z mého pohledu je to něco, co na vás působí od prvního okamžiku a je to velmi osobitá, většinou monumentální skulptura, která zaznamenává tolik vjemů a energií, že je až nemyslitelné, že by to v někom nezanechalo alespoň nepatrný zásah.

V projektu *Jako každý druhý den* chci pracovat jak s jedincem jako takovým, což se váže i na mé *Characters*, tak i s pocity a energiemi, které budou dané sochy

¹³ MASHIGE, 2011, s.25

¹⁴ viz obrazová příloha č. 11

¹⁵ viz obrazová příloha č. 12

vyzařovat hlavně svou barevností. Chci dát divákovi prostor pro fantazii a různé myšlenky a zároveň ve vizuálu díla skrýt motivy a tváře, které mi jsou vlastní a znázorňují prvky vzpomínek, snů, komunikace a rituálů. Pokud jde o termíny *totem* a *totemismus*, které se staly v mé práci zásadními, je zajímavé, že když se řekne totem, většina z nás si představí vyřezávanou dřevěnou sochu s křídly a tvářemi zvířat nebo osob v maskách¹⁶, ale ani s jedním z pojmů to není tak lehké. Jejich významů a podob jevů jimi označovaných je mnoho.

Totemismus je považován za ranou fázi náboženství, kdy se jedinec nebo skupina pojí s předky v podobě živočichů nebo rostlin, které jsou symbolizovány právě totemem. Tato víra je známá hlavně z kultur původních obyvatel Austrálie, Afriky a Severní Ameriky. Claude Lévi-Strauss ve své knize *Totemismus dnes* vysvětluje pojem *totem* následovně: „Slovo *totem* pochází z algonkinského jazyka *Odžibwejů*, kteří žili na sever od Velkých jezer. Výraz *ototeman*, jenž znamená něco jako ‚pochází z mé rodiny‘, se skládá z počáteční slabiky *o-*, což je předpona třetí osoby, ze spojující souhlásky *-t-*, z přivlastňovacího zájmena *-m-*, z přípony třetí osoby *-an*; a konečně ze slabik *-ote-*, jež vyjadřují příbuzenství mezi sledovanou osobou a blízkým pokrevním příbuzným (*bratr, sestra, bratranec, sestřenice*), takže jde o vztah vymezující exogamní¹⁷ skupinu na úrovni téže generace.“¹⁸ Totemismus lze těžko specifikovat více, jelikož se vyskytuje v mnoha podobách a existuje několik různých definic, které si i v některých případech protirečí. Je mnoho badatelů věnujících se problematice totemismu a téměř každý má odlišnou teorii, jelikož zkoumá nebo přebírá informace jen z určité oblasti. Většina slovníků však totemismus zkráceně definuje jako náboženské uctívání symbolu – totemu, víru v jeho moc, ochranu a pomoc.

¹⁶ viz obrazová příloha č. 13

¹⁷ exogamie – uzavírání sňatků pouze se členy jiných kmenů, skupin

¹⁸ LÉVI-STRAUSS, 2001, s. 26

2.2 Totem a umění

Téma totemu bylo a je předmětem zájmu mnoha umělců jak v současnosti, tak v minulosti a může mít různé významy v závislosti na kultuře i kontextu. Toto téma je zejména spojováno se sochařstvím, malbou a s užitým uměním, ale dnes se již dostává snad do všech sfér uměleckých stylů – instalací, digitálního umění, street artu, graffiti a dalších. Prvky jsou často používány jako symbolické vyjádření různých vlastností a kvalit, jako je síla, statečnost, moudrost nebo vytrvalost. Příkladem zahraničních umělců, kteří se věnovali tomuto tématu a jsou mi inspirací i v mé tvorbě, jsou například Bill Reid, kanadský sochař a umělec, který se inspiroval prvky původních kultur, Robert Davidson, též kanadský sochař a umělec inspirovaný prvky dávných kultur a totemů, nebo hlavně více známí umělci Keith Haring, Američan pracující se zjednodušenými obrazy a symboly včetně námětů spojených s totemickými motivy, a Jean-Michel Basquiat, jehož práce obsahuje podobné tvary a linie jako Haringova.

I na poli českého umění se představilo několik výtvarníků, kteří byli okouzleni africkým uměním. *„Téma Afriky vstoupilo do tvorby avantgardních fotografů. O tom, jak dynamicky se proměňovaly inspirace a okouzlení Afrikou, svědčí motiv africké masky. (...) Africká maska představuje artefakt, který se stal jak vyhledávaným sběratelským artiklem, tak inspiračním zdrojem pro výtvarné umělce.“*¹⁹ Zde lze uvést jako příklad olejomalbu *Hlava (1947)* člena výtvarné Skupiny 42 Františka Hudečka. Druhým umělcem, ke kterému má blízko i má tvorba, je malíř Richard Konvička. *„Jeho výtvarný rukopis se profiloval k expresivnímu malířskému projevu, jehož výrazovými prostředky se staly barevné cákance, lití barvy, sprejové nástřiky, ... Tahy perem a tuší jasnými barvami.“*²⁰ Co se týká tématu totem, tak s ním je spojena velká skupina umělců, kupříkladu

¹⁹ PŮTOVÁ, 2019, s. 32

²⁰ PŮTOVÁ, 2019, s. 127

Aleš Lamr, Jiří Načeradský, Jaroslav Róna nebo Jindra Víková. Právě ona tento posvátný symbol ztvárnila v několika terakotových a porcelánových sochách.

Lze tedy říci, že téma totemu stále není vyčerpáno a umělci pomocí něj vyjadřují různé myšlenky a poselství již mnoho let. „*Totemy mohou být chápány jako sociokulturní regulativ nebo výpověď o osobních vztazích a sociálních interakcích, lze je také považovat za komplex myšlenek životních postojů a hledání souznění člověka s přírodou a zvířaty.*“²¹ Tak v knize *Okouzlení Afrikou* rozvíjí Barbora Půtová tento pojem a její interpretace skvěle vystihuje, jak jej vnímám já.

3 Cíl práce

Hlavním cílem mé diplomové práce je posun vlastní tvorby a navázání na projekt *Characters* a předešlé práce. Výsledkem má být přenesení portrétů a dalších stylizovaných kreseb do vícestranného objektu, ale i posun ve vizuální stránce. Portréty budou vyobrazeny ve stylu mých posledních děl *Řekni mi (2021)*²² a *Tohle všechno (2022)*²³. Barevnost bude stěžejním prvkem, který bude „mluvit“ sám za sebe a přitáhne diváka svou energií, protože „*barva je síla, která přímo ovlivňuje duši*“²⁴. Takto barvu popsal Vasilij Kandinsky a já s ním nemohu více než souhlasit.

4 Reflexe a dokumentace procesu tvorby

Záměr, se kterým jsem vstupovala do procesu tvorby diplomové práce byl z počátku jednoduchý a jasný – převést svá díla z 2D plochy do objektu, který bude každou svou stranou přinášet další možnosti interpretace díla. Zkušeností s objekty jsem moc neměla, a hlavně ani s prací se dřevem, ale naštěstí už při tvorbě několika dřívějších děl jsem měla možnost spolupracovat s šikovnými truhláři, kteří mi se základním tvarem soch pomohli i tentokrát.

²¹ PŮTOVÁ, 2019, s. 258

²² viz obrazová příloha č. 14

²³ viz obrazová příloha č. 15

²⁴ KANDINSKY, Wassily. Převzato z webu: <https://citaty.net/citaty/1958791-vasilij-kandinskij-barva-je-sila-ktera-primo-ovlivnuje-dusi/>

4.1 Vývoj díla

Na začátku všeho bylo plno skic toho, jak by dané sochy měly vypadat, jak by se mohly propojit a kolik jich celkem bude. Výsledkem náčrtů bylo rozhodnutí použít dvě odlišnější skici²⁵ – jednu svým tvarem více připomínající totem a druhou více figurální. Ačkoli byla každá jiná, skvěle se doplňovaly a navazovaly na sebe. Menším úskalím bylo vymyšlení techniky, jak je rozčlenit a sestavit, aby výsledná socha měla několik částí a zároveň se lehce složila dohromady nebo i spojila v jednu. Od myšlenky propojení obou soch v jednu jsem ale později z technických důvodů upustila, třeba se ale k tomuto nápadu ještě do budoucna vrátím.

Další fází bylo rozkreslení jednotlivých částí obou soch a vybrání techniky jejich spojení. Tu jsem zvolila poměrně jednoduchou a používanou například u různých kartonových ukazatelů a reklam. Části mého prvního totemu obsahují dvě drážky na každé straně, aby krásně zapadaly jedna do druhé a vrstvily se tak střídavě ve čtyřech patrech vzhůru. Křídla, která odkazují na klasický totem, jsou do dvou středových desek připevněna ještě dřevěnými kolíčky. Druhá, figurální socha, jejíž tvar vychází z tváří zemských i mimozemských bytostí, ale také z přírodních a zvířecích motivů, byla o něco lehčí na složení. Použila jsem pouze dva kusy dřeva, aby socha byla stabilní, a jeden menší kus na rohy. S touto vizí jsem šla za odborníky, kteří mi pomohli z dřevotřískových desek vykouzlit tvary, které jsem ke svému dílu potřebovala. První totem²⁶ stál již po pár dnech strávených v truhlárně. Dosahuje výšky 150 cm a skládá se z osmi částí zasouvaných do sebe. Poté začala výroba druhého²⁷. Podle plánu je složen ze tří kusů a měří okolo 115 cm na výšku a 60 cm na šířku.

Následně jsem se věnovala broušení a začišťování jednotlivých dřevěných kusů soch, plánování jejich barevnosti a technice, kterou barvy budu nanášet.

²⁵ viz obrazová příloha č. 16

²⁶ viz obrazová příloha č. 17

²⁷ viz obrazová příloha č. 18

V úvahu přicházely akrylové barvy nebo spreje, se kterými pracuji nejčastěji. Výsledným efektem měla být výrazná abstraktní barevnost doplněná naskicovanými portréty, liniemi a jinými tvary. Po zkoušení materiálu a jeho vlastností bylo zapotřebí nanést základovou barvu na obě sochy, pro tuto fázi jsem zvolila bílou barvu ve spreji. A jelikož jsem již nespočetněkrát se spreji pracovala a jsou mi asi nejbližším nástrojem k aplikaci barev, zvolila jsem je i k nanesení dalších, již pestrobarevných vrstev na obě sochy. Vybraná barevnost vycházela z mé obvyklé palety zářivých barev a snažila jsem se docílit jejich spojení v jeden vizuálně působivý celek. Obě sochy²⁸ na sobě mají několik vrstev neonových i klasických barev akrylových sprejů, čímž dostaly nový rozměr a působí na mne více plasticky, než když byly „čisté“.

Poslední fází, a asi tou nejtěžejnější v rámci návaznosti na mou dosavadní tvorbu, bylo doplnění portrétů a dalších stylizovaných skic, tvarů a linií na celé plochy obou soch. Nejprve jsem na ně chtěla použít černou barvu stejně jako u obrazu *Řekni mi (2022)*, ale s trojrozměrným objektem nefungoval tento kontrast tak dobře jako na plošném obraze, a naopak sochám jejich plasticitu spíše ubíral. Jednotlivé linie a jejich barevnost jsem si zkoušela nejdříve jen na tabletu dokreslováním do fotografií barevných soch²⁹. Po konzultacích s doc. ak. malířem Vladimírem Mertou jsem došla k méně kontrastním barvám linií, které vycházejí ze stejné barevnosti, kterou má podklad. Výsledek v digitální podobě působil skvěle, zbývalo jen přenést tento vjem i do reality.

Posledním úskalím byl výběr vhodného náčiní nebo popisovače, kterým vytvořím dané skici. Jsem zvyklá používat při své tvorbě akrylové fixy, graffiti dripsticky nebo squeezezy, ale ani jeden z těchto prostředků nebyl vhodný k dosažení výsledku, jaký jsem potřebovala. Dále jsem vyzkoušela akrylové barvy, které jsem nanesla tenkým štětcem, suchý pastel a voskovky. Nakonec ale tím pravým

²⁸ viz obrazová příloha č. 19

²⁹ viz obrazová příloha č. 20

nástrojem pro kresbu byly vlastně ty nejzákladnější výtvarné potřeby, se kterými každý z nás pracoval již od mala – pastelky. Na rozkreslení jsem používala bílou barvu, na kterou jsem následně v několika vrstvách nanášela základní i neonové barvy. Kvůli hrubšímu povrchu soch se barevný pigment na plochu nezachytával tak dobře, a proto byla spotřeba pastelek velká. V těchto liniích je nespočet vrstev světlých i tmavších odstínů, kdy v některých tmavších částech soch jsou výraznější, naopak jinde více splývají. Na složeném celku totemu navazují jednotlivé linie, tváře a ornamenty na sebe i přes několik ploch a dávají tak smysl z různých úhlů pohledu na obě sochy.

Stejně jako u svých jiných děl vím, že vize je jedna věc a realita poté druhá, ale u tohoto objektu, který jsem nazvala *Kulturní symbióza*³⁰, si myslím, že se od mého prvotního záměru příliš neliší.

4.2 Popis výsledného díla a jeho využití

Výsledné dílo obsahuje dvě sochy o rozměrech 150 x 35 cm a 115 x 60 cm a jedná se o skládané objekty vytvořené z dřevotřískových desek. Navazují na mé předchozí obrazy zaplněné stylizovanými portréty, liniemi a tvary, které propojují díla v jeden celek. Záměrem bylo vytvoření několika objektů ztvárňujících témata rituálu, lidské rasy, spojení a návaznosti na naše předky i vzhledu do budoucnosti. Obě sochy mají pracovní název totemy, jelikož mi byly inspirací. Vyšší socha zobrazuje postavu člověka, ale i jeho spojení se zvířetem, jako je to i u klasických totemových sloupů. Druhá socha ze začátku vycházela z figurálních motivů, ale postupem času se do ní dostaly i motivy přírodní, jelikož připomíná strom, a také motivy spojené s mimozemským životem, a to především díky jejímu tvaru hlavy v horní části. Všechna tato spojení vycházejí a souvisí se zamýšlenými tématy.

Celý projekt je určený k instalaci ve veřejném prostoru, kde by ale vytvořené objekty sloužily pouze jako maketa pro výsledné sochy, které by mohly dosahovat

³⁰ viz obrazová příloha č. 21

až 3krát větší výšky. Zároveň však je možné současné dílo díky jeho streetartovému vzhledu a stylu vystavit v industriálnějším prostředí. Hodí se ale také do galerijních expozic, kde by vyniklo svou barevností, díky níž by oživilo čistý prostor. Celek lze prezentovat jak při denním světle, tak v přímém nasvícení z více úhlů, čímž vynikne neonová barevnost soch, ale také bude zajímavé sledovat paprsky světla procházející prázdnými částmi a navazujícími spoji objektů.

5 Seznam použitých zdrojů

5.1 Knižní a periodická literatura

- LÉVI-STRAUSS, Claude a Zdeněk JUSTOŇ. *Totemismus dnes*. Praha: Dauphin, 2001, 124 s. ISBN 80-7272-007-4.
- MAKÁSEK HIAWATHA, Ivan. *Totemy a indiáni severozápadního pobřeží Pacifiku*. Praha: Ivan Makásek, 2010, 319 s. ISBN 978-80-254-6533-2.
- PŮTOVÁ, Barbora, ed. *Okouzlení Afrikou*. Brno: Moravské zemské muzeum, 2019. ISBN 978-80-7028-521-3.
- MASHIGE, Mashudu C. *Essences of presence in the construction of identity*. *Southern African Journal for Folklore Studies* 21, 1, 13–26. 2011
- FREUD, Sigmund. *Totem a tabu: o podobnostech v duševním životě divocha a neurotika*. Přeložil Ludvík HOŠEK. Praha: Portál, 2017. ISBN 978-80-262-1249-2.

5.2 Internetové zdroje

- MONET, Claude. Převzato bez jazykových úprav z: <https://citaty.net/citaty/1959029-claude-monet-nevytvarim-zazraky-jen-pouzivam-a-plytvam-spousto/>
- MUCHA, Jiří. Převzato bez jazykových úprav z: <https://citaty.net/citaty/21017-jiri-mucha-umeni-vyvolava-prani-uskutecnit-sen-dava-duveru/>
- KANDINSKY, Wassily. Převzato bez jazykových úprav z: <https://citaty.net/citaty/1958791-vasilij-kandinskij-barva-je-sila-ktera-primo-ovlivnuje-dusi/>

6 Resumé

The diploma thesis titled “Cultural Symbiosis” builds on the previous art project entitled “Characters”, which began in 2018 as the first semestral work of the author at the Ladislav Sutnar Faculty of Design and Art. Above all, it follows on more abstract works that were created only during their master's studies. The aim of the piece is to shift the project into an object-form and capture human characteristics, faces and communications. The work fulfills the chosen theme: Every second day.

The work consists of two wooden sculptures colored using sprays and crayons. The first of them is closely related to totems which people used to create already in ancient cultures. The second statue is associated with a totemic animal, but also refers to the future and alien cultures. The color of both sculptures deepens the effect of the painting on the viewer and his perception of the ornaments and faces that fill both sculptures. Thanks to the technique and choice of creative tools, the work is on the verge of illustration and street art.

The work is intended for a public space display, in which it aims to connect people, their communication and actions of everyday life.

7 Seznam příloh

- **Příloha 1:** Autoportrét (2018), výstava Země ve mně, zámek Valeč
- **Příloha 2:** Objekt Symmetric baroque land (2018), výstava Země ve mně, zámek Valeč
- **Příloha 3:** Characters (2018), digitální kresba, Characters 2.0 (2020), digitální kresba
- **Příloha 4:** Characters (2018), akryl na plátně, 120 x 70 cm
- **Příloha 5:** Characters (2019), akryl na plátně, 4 ks 60 x 40 cm, 3 ks 30 x 20 cm, Festival Tehláreň, Liptovský Mikuláš
- **Příloha 6:** Characters X Swimmers (2019), Náplavka k světu, Plzeň
- **Příloha 7:** Streetartový portrét Jaroslava Vrchlického ve stylu Characters (2019), Praha – pro Wander Bar
- **Příloha 8:** Cacoon space (2020), akryl na plátně, 4 ks, 50 x 50 cm
- **Příloha 9:** Creatures (2021), akryl na plátně, 5 ks, 30 x 40 cm
- **Příloha 10:** Snímky z animované sekvence k bakalářské práci (2021)
- **Příloha 11:** Totem (2016), stojan na oblečení, dřevěná socha, 150 x 90 cm
- **Příloha 12:** Ritual faces (2019), asambláže, 3 ks, 60 x 40 cm
- **Příloha 13:** Indiánské totemy ve Stanleyho parku, Vancouver, Kanada
- **Příloha 14:** Řekni mi (2022), akryl na plátně, 100 x 100 cm
- **Příloha 15:** Tohle všechno (2023), akryl, pastelky, fix na papíře, 100 x 600 cm
- **Příloha 16:** Skici rozpracovaných totemů

- **Příloha 17:** Rozpracovaná první socha z dvojice Kulturní symbióza
- **Příloha 18:** Rozpracovaná druhá socha z dvojice Kulturní symbióza
- **Příloha 19:** Proces tvorby, barevnost soch
- **Příloha 20:** Proces tvorby
- **Příloha 21:** Kulturní symbióza (2023), dřevěné sochy, 2 ks, 150 x 35 cm
a 115 x 60 cm

Příloha č. 1

Autoportrét (2018), výstava Země ve mně, zámek Valeč

Foto vlastní

Příloha č. 2

Objekt *Symmetric baroque land* (2018), výstava Země ve mně, zámek Valeč

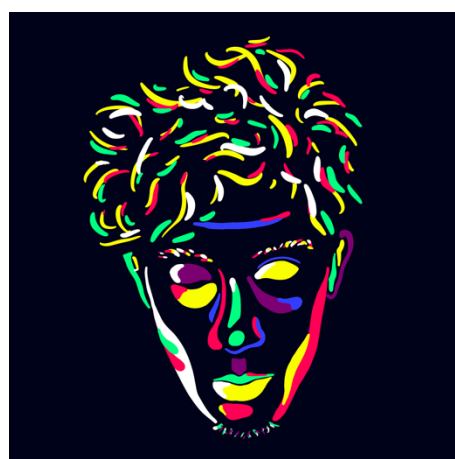
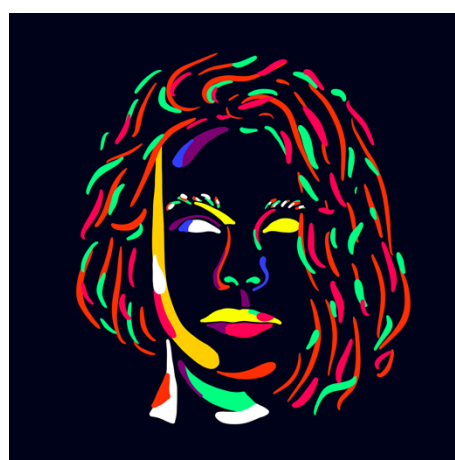
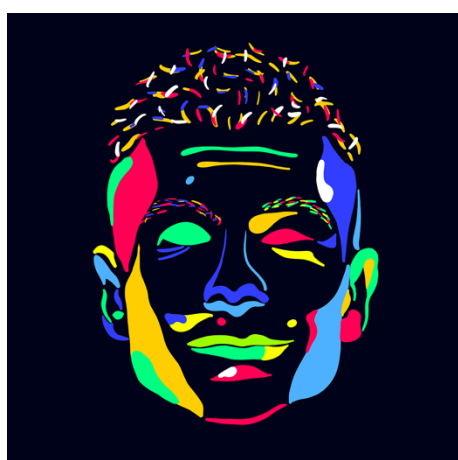
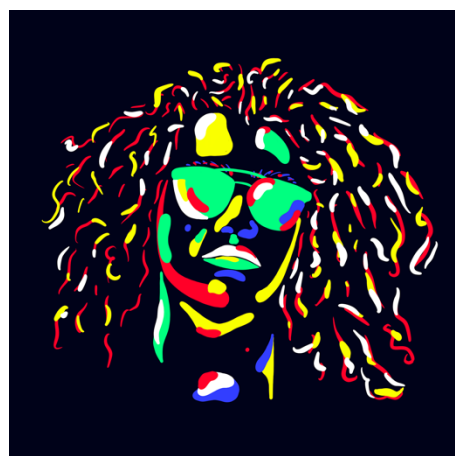
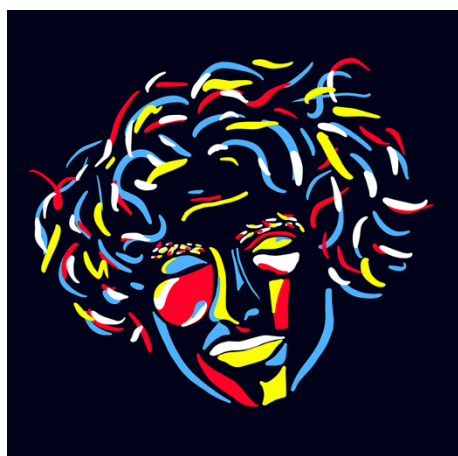
Foto vlastní

Příloha č. 3

Characters (2018), digitální kresba

Characters 2.0 (2020), digitální kresba

Příloha č. 4

Characters (2018), akryl na plátně, 150 x 100 cm

Foto vlastní

Příloha č. 5

Characters (2019), akryl na plátně, 4 ks 60 x 40 cm, 3 ks 30 x 20 cm, Festival Tehláreň, Liptovský Mikuláš, Slovensko

Foto vlastní

Příloha č. 6

Characters X Swimmers (2019), Náplavka k světu, Plzeň

Foto vlastní + zdroj:

<https://www.facebook.com/naplavkaKsvetu/photos/2378551285565091>

<https://www.facebook.com/naplavkaKsvetu/photos/2378550132231873>

Příloha č. 7

Streetartový portrét Jaroslava Vrchlického ve stylu Characters (2019), Praha – pro Wander Bar

Foto vlastní

Příloha č. 8

Cacoon space (2020), akryl na plátně, 4 ks, 60 x 60 cm

Foto vlastní

Příloha č. 9

Creatures (2021), akryl na plátně, 5 ks, 50 x 40 cm

Foto vlastní

Příloha č. 10

Snímky z animované sekvence k bakalářské práci (2021)

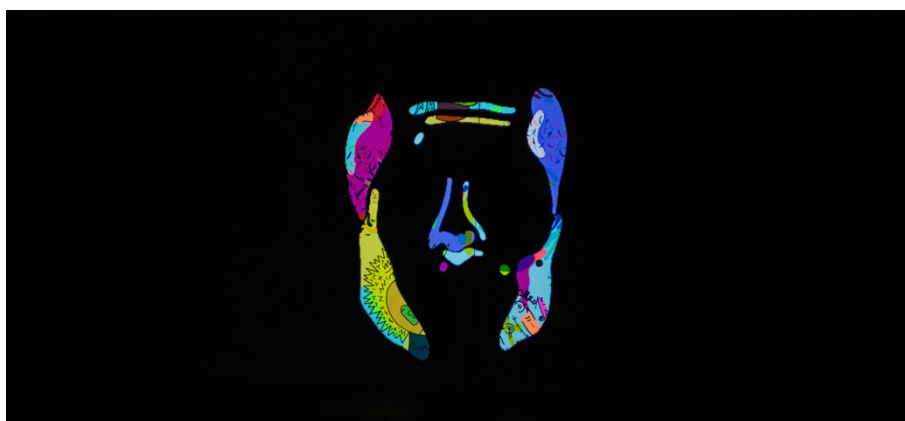

Foto vlastní

Příloha č. 11

Totem (2016), stojan na oblečení, dřevěná socha, 150 x 90 cm

Foto vlastní

Příloha č. 12

Ritual faces (2019), asambláže, 3 ks, 60 x 40 cm

Foto vlastní

Příloha č. 13

Indiánské totemy ve Stanleyho parku, Vancouver, Kanada

Zdroj: <https://www.reflex.cz/clanek/lide-a-zeme/92250/na-vychazce-po-vancouveru-aneb-objevte-pradavne-totemy-ve-stanleyho-parku.html>

Příloha č. 14

Řekni mi (2022), akryl na plátně, 100 x 100 cm

Foto vlastní

Příloha č. 15

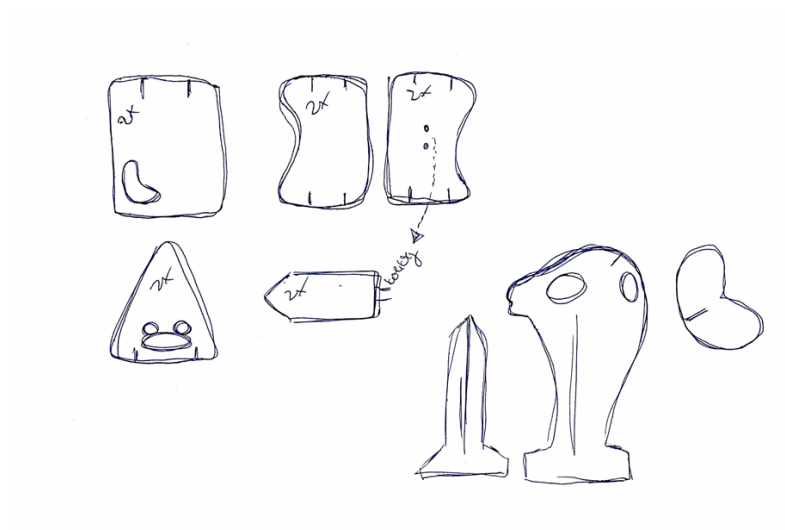
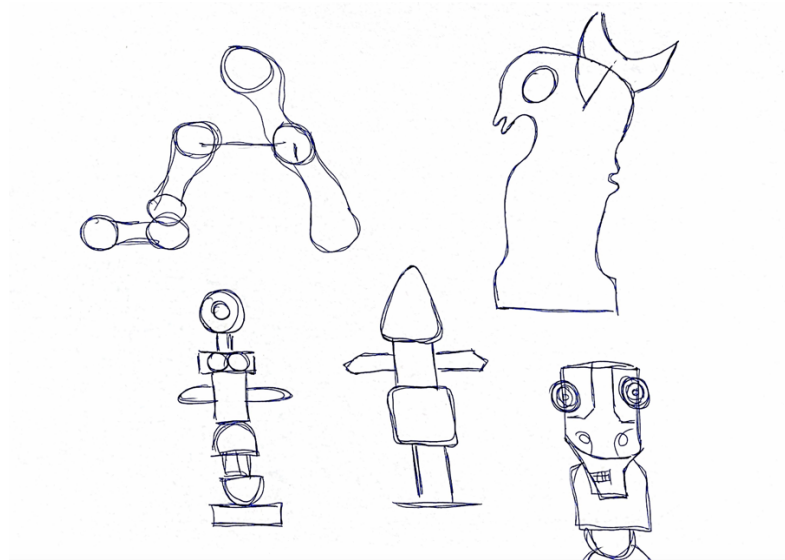
Tohle všechno (2023), akryl, pastelky, fix na papíře, 100 x 600 cm

Foto vlastní

Příloha č. 16

Skici rozpracovaných totemů

Příloha č. 17

Rozpracovaná první socha z dvojice *Kulturní symbióza*

Foto vlastní

Příloha č. 18

Rozpracovaná druhá socha z dvojice *Kulturní symbióza*

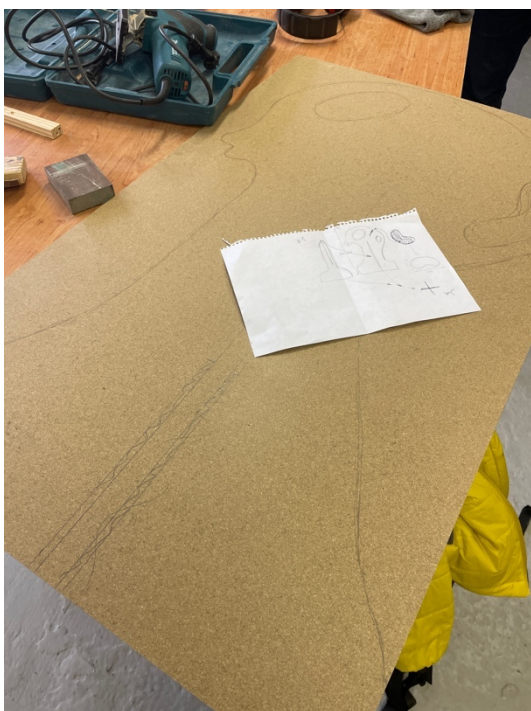

Foto vlastní

Příloha č. 19

Proces tvorby, barevnost soch

Foto vlastní

Příloha č. 20

Proces tvorby

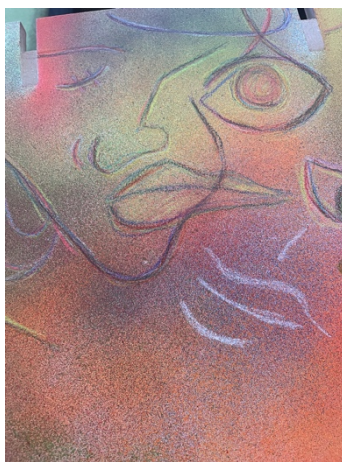

Foto vlastní

Příloha č. 21

Kulturní symbióza (2023), dřevěné sochy, 2 ks, 150 x 35 cm a 115 x 60 cm

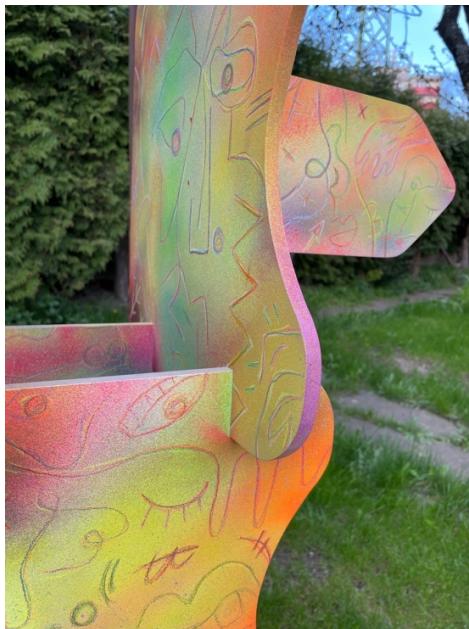

Foto vlastní